

PRZYSTĘPUJEMY DO POWTARZANIA I UTRWALANIA PISOWNIE PARTYKUŁY „NIE” (cz.I) .

Najpierw krótkie przypomnienie, a potem działamy i wykonujemy ćwiczenia.

I PISOWNIA ŁĄCZNA

1. Pisownia *nie* z rzeczownikami

Przykłady:

niepokój niepogoda niewola	niecierpliwość nie trwałość niedoskonałość	niedemokrata niesportowiec niechrześcijanin	niepodejmowanie nieuzasadnienie nieprzybycie
----------------------------------	--	---	--

Z nazwami własnymi *nie* piszemy z łącznikiem, np.

nie-Polak
nie-Soplicowie
nie-Murzynka

Uwaga 1: *Nie* piszemy osobno w przeciwstawieniach, np.

nie przyjaciel, a wróg
nie pomyłka, ale przestępstwo
nie bezpieczeństwo, lecz zagrożenie

Uwaga 2: *Nie* piszemy osobno przed rzeczownikami występującymi w roli orzeczników, np.

Na tym jeszcze <u>nie koniec</u> .	(= <i>nie jest koniec</i>)
To dla mnie <u>nie nowina</u> .	(= <i>nie jest nowina</i>)
Naręczona to jeszcze <u>nie żona</u> .	(= <i>nie jest żona</i>)

Ćw. 1. Od podanych rzeczowników utwórz ich formy zaprzeczone.

dyskrecja	niedyskrecja	zdecydowanie	niezdecydowanie
tolerancja		zorganizowanie	
agresja		porozumienie	
przyjaciół		powodzenie	
dobór		posłuszeństwo	
uwaga		wierność	niewierność
wiedza		równość	
wiadoma		drożność	
szczęście		zależność	
porządek		doskonałość	
takt		pewność	
		skuteczność	
		śmiertelność	
		odpowiedzialność	
		formalność	
		obecność	
		kapitalista	niekapitalista
		parlamentarzysta	
		fachowiec	
		sportowiec	
		robotnik	

Ćw. 2. Od podanych bezokoliczników utwórz rzeczowniki odczasownikowe, a następnie ich formy zaprzeczone. Rzeczowniki te łatwo rozpoznać po zakończeniach -anie, -enie, -cie. Podkreśl te zakończenia.

uczęszczać	uczęszczanie <u>nieuczęszczanie</u>	wychodzić	
zakłócać		udzielić	
wyrządzać		przystąpić	
tolerować		rozpatrzyć	
publikować		przybyć	przybycie <u>nieprzybycie</u>
sugerować		wykryć	
spóźniać się		podjąć	
uzasadnić	uzasadnienie <u>nieuzasadnienie</u>	zamknąć	
płacić		przyjąć	

Ćw. 3. Od podanych nazw własnych utwórz ich formy zaprzeczone. Pamiętaj, że z nazwami własnymi *nie* piszemy z łącznikiem.

Europejczyk	<u>nie-Europejczyk</u>	Francuzka	
Indianin		Brazylijczycy	
Amerykanin		Marsjanie	
Ślązak		Murzyn	

Ćw. 4. Z podanych par rzeczowników utwórz zdania z zaprzeczeniem według wzoru.

pewność	- wanie	Nie pewność, lecz wanie kierowało jego zachowaniem.
klasówka	- kartkówka	Nie klasówka, lecz była zapowiedziana na dzisiaj.
kolega	- przyjaciel	 pomoże ci w trudnej sytuacji.
stałość	- zmienność	 była cechą jej charakteru.
szczęście	- tragedia	To dla nas zmienili jego zachowanie.
porażki	- sukcesy	Pisałem list panował w tym pomieszczeniu.
pióro	- długopis	Ten człowiek to ponoszą za to winę.
porządek	- bałagan	 do tego doprowadziło.
demokrata	- autokrata	
dzieci	- rodzice	
prawda	- kłamstwo	

Ćw. 5. Od podanych rzeczowników odczasownikowych utwórz ich formy zaprzeczone.

dotrzymanie	niedotrzymanie	przrzeczenia	spełnienie	 obietnicy
przestrzeganie		przepisów	wymuszanie	 pierwszeństwa
palenie		tytoniu	podejmowanie	 decyzji
wykonanie		zadania	sugerowanie się	 opiniami innych
dopuszczenie		do egzaminu	wychodzenie	 w czasie zajęć
zakłócanie		spokoju	udzielenie	 pomocy
wyrządzanie		szkód	rozpatrzenie	 podania
przekraczanie		prędkości	doręczenie	 listu
spóźnianie się		na wykłady	czytanie	 książek

wszczenie	 poszukiwań	dowiezienie	 towaru
zrozumienie	 zadania	uwzględnienie	 zmian
podjęcie	 pracy	stwierdzenie	 braków
płacenie	 podatków	zagospodarowanie	 terenu
otrzymanie	 świadectwa	załatwienie	 spraw

Ćw. 6. Do podanych wyrazów dobierz odpowiednie rzeczowniki z ramki.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

rozumowania
w postępowaniu
wypowiedzi
zawodowa
granic
społeczne
dłużnika
kierujących

niekompetencja
nietrzeźwość
nienaruszalność
nieprzystosowanie
niewypłacalność
nieprawidłowość
niekonsekwencja
nieściskość

Ćw. 7. Przeczytaj podane przysłowia. Zwróć uwagę na rozdzielną pisownię partykuły *nie* przed rzeczownikami występującymi w roli orzeczników i podkreśl je.

Polacy nie gęsi i swój język mają.
Syty głodnemu nie towarzyszy.
Myśl to jeszcze nie uczynek.
To nie jeździec, co nigdy nie spadł z konia.
Cudza strzecha nie pociecha.

Służba nie drużba.
Serce nie sługa.
Starość nie radość, śmierć nie wesele.
Strach nie brat.
Śmiech to nie grzech.

